

Monumentnummer*: 506688

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 6 februari 1997
Kadaster deel/nr: 10292/2

*Monumentnaam***

N.S.-Station Maastricht

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>				
Maastricht	Maastricht	Limburg				
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Stationsplein	25		6221 BT	Maastricht		
Stationsplein	29	07A	6221 BT	Maastricht		
Stationsplein	27	04A	6221 BT	Maastricht		
Stationsplein	26		6221 BT	Maastricht		
Stationsplein	29	02A	6221 BT	Maastricht		
Stationsplein	29	01A	6221 BT	Maastricht		
Stationsplein	27	D	6221 BT	Maastricht		
Stationsplein	27	C	6221 BT	Maastricht		
Stationsplein	27	03A	6221 BT	Maastricht		
Stationsplein	27	02A	6221 BT	Maastricht		
Stationsplein	29	08A	6221 BT	Maastricht		
Stationsplein	27	01A	6221 BT	Maastricht		
Stationsplein	29	10A	6221 BT	Maastricht		
Stationsplein	29	09A	6221 BT	Maastricht		
Stationsplein	29	03A	6221 BT	Maastricht		
Stationsplein	29	04A	6221 BT	Maastricht		
Stationsplein	29	05A	6221 BT	Maastricht		
Stationsplein	29	06A	6221 BT	Maastricht		
Stationsplein	27		6221 BT	Maastricht		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>		
Maastricht	E			3161		

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Maastricht	E			3435
Maastricht	E			3304
Maastricht	E			3296

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

STATIONSGEBOUW van de Nederlandse Spoorwegen, 1912-1915, inclusief de perronoverkappingen in gewapend beton. Het station is gesitueerd in de zichtlijn van de Wycker Percee en vormt als zodanig de stedenbouwkundige beëindiging van deze dwarsdoorbraak vanaf de oude Maasbrug door het oude stratenpatroon van Wyck en de voormalige vestingwerken naar het spoorwegemplacement. Het exterieur van het station is ontworpen in een sobere, door de neo-renaissance beïnvloede bouwtrant. Het interieur vertoont sterk Berlagiaanse invloeden. Het station is ontworpen door spoorwegarchitect Ir. G.W. van Heukelom, in opdracht van de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen.

De oorspronkelijke luchtbrug naar de overzijde van het emplacement is afgebroken. De nieuwe luchtbrug met lift tussen stationsvestibule en Meerssenerweg plus de dienstwoningen en het poortgebouw aan de zuidzijde van het station zijn uitgesloten van bescherming.

Omschrijving

Station met sterk overheersende lengte-as op min of meer L-vormige plattegrond. Trapsgewijs uitgebouwde entreepartij, twee afgeschuinde uitbouwen aan de kopperrons. Het station is opgebouwd uit een aantal bouwvolumes met souterrain en één c.q. twee bouwlagen. Al deze bouwvolumes, inclusief de toren, maar met uitzondering van de vleugel met kantoren aan de zuidzijde, zijn voorzien van trapgevels. Het geheel is opgetrokken in rode baksteen, gemetseld in staand verband, op een granieten plint en heeft granieten venstertraceringen, lijsten, dorpels en lateien. Korfboogvormige dubbele houten toegangsdeuren in florentijnse bogen van graniet. Diverse houten luifels met verankeringen. Het geheel wordt gedekt door zadel- en schilddaken met Hollandse pannen en Tuiles du Nord. Op deze daken zijn diverse dakkapellen met houten beschot aangebracht. Nokpionnen. Bakgoten op consoles. Slechts een deel van de gangpassage tussen vestibule en perrons is voorzien van een plat dak met lichtschachten.

Uit de architectuur blijkt een voorkeur voor lange vlakke gevels, parallelledaken en raamindelingen met verticaal accent. Dit verticale accent wordt versterkt door de topgevels en de traptoren. Subtiele ornamentering door het aanbrengen van gevelbanden, kleine roedeverdeling in de vensterreeksen, gevelbanden, eenvoudig siermetselwerk, blok- en muizetanddecoraties, gevelplaquettes met provinciewapens in de kroonlijst van de stationsentree, topgevelvlechtingen, ruitmotieven, nokpionnen e.d.. Granieten leeuwen met het wapen van Maastricht boven de ingang, ontworpen door Willem Brouwer en gekapt door Simon J. Tempelman. De gewapend betonnen overkapping van het eerste, tweede en derde perron, met stalen kolombanden en geelgroene tegelornamenten, is Nederlands eerste in een dergelijk materiaal uitgevoerde perronoverkapping.

In het - ook voor wat betreft de indeling betreft - in hoge mate gaaf gebleven INTERIEUR is de invloed van Berlage

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

duidelijk herkenbaar: met name in het massieve schoon metselwerk, de bogen van de gangpassages en de vestibule met galerijen, balustraden en balkon, de voormalige visitatie-ruimte en de wachtruimten. De vestibule, een serene ruimte met een sacrale uitstraling, heeft een houten plafondbetimmering en geel-groen tegelwerk in de boogfriezen. In deze vestibule bevinden zich 22 glas-in-loodvensters, in 1949 ontworpen door Charles Eyck. Het betreft een geschenk van het Maastrichtse stadsbestuur, ter vervanging van de tijdens de Tweede Wereldoorlog verloren gegane ramen van Jan Schouten uit atelier "'t Prinsenhof" in Delft, met als thema Limburgs Welvaart, gegroepeerd rondom Handel en Verkeer; verder de gemeentewapens van de gemeenten met een halte aan de in 1949 geëlectrificeerde spoorlijnen. Gebrandschilderde glas-in-lood vensters boven de in- en uitgangdeuren met de teksten "Goede Reis" en "Welkom".

Tegeltafel van Edmond Bellefroid tussen de verbindingsbogen in de gangpassage, 1939, geschenk van de van N.V. Kristal-, Glas- en Aardewerkfabrieken Sphinx te Maastricht, ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de spoorwegen. Het tableau werd in 1988 gerestaureerd door Daan Wildschut. Sectieltafels met opschriften in geelgroen van 'De Porceleyne Fles' te Delft: de omtrekken van de tegels volgen de lijnen van de ontwerptekening, waardoor ze lijken op glas-in-loodtechniek. Verder zijn in het algemeen onder meer van belang de toepassing van geel-groene tegellambrizingen, geel-groen geglazuurde baksteen, graniet en hardsteen in het interieur.

Waardering

Het stationsgebouw van Maastricht is van zeer grote cultuurhistorische waarde als specimen van een sociaal-economische ontwikkeling. De perronoverkapping van gewapend beton is een zeer belangrijk specimen van een technische ontwikkeling en heeft als zodanig een grote innovatieve waarde.

De architectuurhistorische waarden van het stationsgebouw zijn zeer groot en worden bepaald door de specifieke bouwstijl, het bijzondere belang van het station voor het oeuvre van architect van Heukelom, de esthetische kwaliteit, het materiaalgebruik en de ornamentiek en de samenhang tussen exterieur en interieur.

Het stationsgebouw is een essentieel onderdeel van een zeer belangrijke stadsuitbreiding uit de periode 1850-1940, is vanwege de situering ten eerste verbonden met de ontwikkeling van streek en stad en is van zeer groot belang voor het aanzien van de stad.

Zowel exterieur als interieur verkeren in een gave staat. Het station is als zodanig van belang in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van de stedelijke omgeving. Daarnaast beschikt het stationsgebouw over een architectuurhistorische en vanwege de perronoverkapping over een bouwtechnische zeldzaamheidswaarde.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Transport

Functie

Stationsgebouw